

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN/ NASIONALE SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN

TOERISME

2023

PUNTE: 200

TYD: 3 uur

Hierdie vraestel bestaan uit 28 bladsye.

INSTRUKSIES EN INLIGTING

Lees die instruksies aandagtig voordat jy die vrae beantwoord.

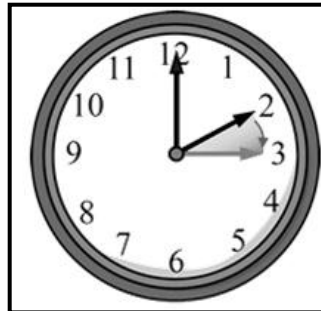
1. Hierdie vraestel bestaan uit VYF afdelings.
2. Beantwoord AL die vrae.
3. Begin ELKE vraag op 'n NUWE bladsy.
4. Rond jou berekeninge by VRAAG 3 tot TWEE desimale plekke af.
5. Toon ALLE berekeninge.
6. Jy mag 'n nieprogrammeerbare sakrekenaar gebruik.
7. Gebruik die puntetoekenning van elke vraag as 'n riglyn vir die lengte van jou antwoord.
8. Skryf netjies en leesbaar.
9. Die tabel hieronder is 'n riglyn om jou te help om jou tyd volgens elke afdeling in te deel.

AFDELING	ONDERWERP	PUNTE	TYD (minute)
A	Kortvrae	40	20
B	Kaartwerk en Toerbeplanning; Buitelandse Valutaverhandeling	50	50
C	Toerismebesienswaardighede; Kultuur- en Erfenistoerisme; Bemarking	50	50
D	Toerismesektore; Volhoubare en Verantwoordelike Toerisme	30	30
E	Plaaslike, Streeks- en Internasionale Toerisme; Kommunikasie en Kliëntediens	30	30
	TOTAAL:	200	180

AFDELING A: KORTVRAE**VRAAG 1**

1.1 Verskeie opsies word as moontlike antwoorde op die volgende vrae gegee. Kies die antwoord en skryf slegs die letter (A–D) langs die vraagnommers (1.1.1 tot 1.1.20) in die ANTWOORDEBOEK neer, bv. 1.1.21 D.

1.1.1 Die prent hieronder toon ...

- A seisoenale tyd.
- B dagligbesparingstyd.
- C lentebesparingstyd.
- D huis-toe-gaan-tyd.

1.1.2 Die internasionale datumlyn ...

- A is 180° vanaf die UTK geleë.
- B lê op die 150°-oosbreedte lyn.
- C loop deur Greenwich, 'n dorpie naby Londen.
- D loop vanaf oos na wes.

1.1.3 'n Visum is nodig om ...

- A in jou eie land te reis.
- B vir 'n internasionale bestuurslisensie aansoek te doen.
- C die Schengenlande binne te gaan.
- D belastingvrye goedere te koop.

1.1.4 'n Geskeduleerde toer sal ... insluit.

- A vertrektye wat nie gewaarborg is nie
- B vertrektye wat deur die toeriste bepaal word
- C slegs vertrektye voor sonsopkoms
- D vasgestelde vertrektye

1.1.5 'n Besigheidstoeris wat hoëspoed-vervoer vanaf OR Tambo Internasionale Lughawe na Sandton benodig, sal die ... gebruik.

- A Bloutrein
- B Gautrain
- C Rovos Rail
- D Shosholoza Meyl

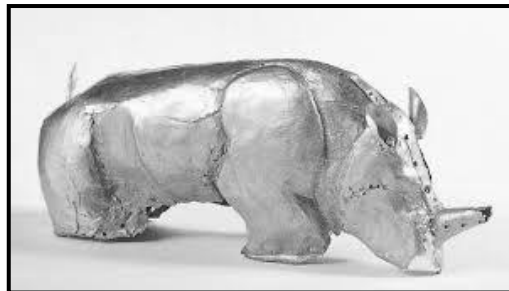
1.1.6 Die Klaagmuur en die Rotskoepel is albei in ... geleë.

- A Mekka, Saoedi-Arabië
- B Jerusalem, Israel
- C Yucatan, Mexiko
- D Agra, Indië

1.1.7 Die provinsie waar die Richtersveld Kulturele en Botaniese Landskap geleë is:

- A Gauteng
- B Vrystaat
- C Limpopo
- D Noord-Kaap

1.1.8 Hierdie prent word met die ... Wêrelderfenisterrein verbind.

- A iSimangaliso-vleilandpark
- B #Khomani Kulturele Landskap
- C Mapungubwe Kulturele Landskap
- D Maloti-Drakensbergpark

1.1.9 Die korrekte volgorde waarin die heffings vir bemarking ingesamel word:

- A SAToerisme, TOMSA, Toeris, TBRSA
- B Toeris, TBRSA, SAToerisme, TOMSA
- C TOMSA, TBRSA, Toeris, SAToerisme
- D Toeris, TOMSA, TBRSA, SAToerisme

1.1.10 'n Europese platform wat deur SAToerisme gebruik word om Suid-Afrika internasionaal te bemark:

- A Getaway-skou
- B ITB Berlyn
- C Afrika se Reis-Indaba
- D Knysna Oesterfees

1.1.11 Die staatsdepartement verantwoordelik vir die publisering en opgradering van die Wet op Basiese Diensvoorwaardes:

- A **basic education**
Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA Basiese Onderwys
- B **home affairs**
Department:
Home Affairs
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA Binnelandse Sake
- C **labour**
Department:
Labour
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA Arbeid
- D **transport**
Department:
Transport
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA Vervoer

1.1.12 Kommunikasie is 'n belangrike ... om te hê wanneer uitstekende diens aan kliënte gelewer word.

- A sagte vaardigheid
- B sleutelwoord
- C kleredragreël
- D higiëniese praktyk

1.1.13 'n Hotel gebruik ou bedlakens om linnesakke mee te maak. Dit is 'n voorbeeld van ...

- A herbedrading.
- B herstel.
- C hergebruik.
- D ontspanning.

- 1.1.14 Die bedrag wat deur 'n toeris aan 'n handwerkkunstenaar vir die handgemaakte item hieronder aangebied word:

- A Bankkoers
B Billike prys
C BBP
D Inkomstebelasting
- 1.1.15 'n Gedragskode dui aan hoe die personeel van 'n motorverhuringmaatskappy ...
- A se salarisse betaal moet word.
B as 'n span moet saamwerk.
C 'n minimum aantal ure moet werk.
D gekontrakteer moet word om kernpligte uit te voer.
- 1.1.16 'n Vorm van betaling wat nie meer tydens internasionale reise gebruik word nie:
- A Internetbetalings
B Kredietkaarte
C Reisigerstjeks
D Kontant
- 1.1.17 Die vermenigvuldigereffek word met ... verbind.
- A buitelandsevaluta-inkomste
B politieke onstabiliteit
C natuurrampe
D die uitbreek van 'n burgeroorlog
- 1.1.18 'n Voorbeeld van 'n onvoorsiene gebeurtenis:
- A Olimpiese Spele
B Tsunami
C Wimbledon-tennistooernooi
D COP27

1.1.19 Om kliënte in staat te stel om webgebaseerde terugvoer aan 'n besigheid te gee, sal hulle ... nodig.

- A toegang tot die internet
- B terugvoeringskaart en 'n potlood
- C 'n landlyntelefoon
- D 'n harde kopie van 'n opnamevorm

1.1.20 'n Voordeel om 'n gasheerland vir 'n wêreldsportgebeurtenis te wees:

- A Buitelandsevaluta-inkomste
- B Verbeter die stand van sy politiek
- C Ruil handelsooreenkomste uit
- D Negatiewe mondelinge reaksie (20 x 1) (20)

1.2 Gee EEN woord/term vir ELK van die volgende beskrywings deur 'n woord/term uit die lys hieronder te kies. Skryf slegs die woord/term langs die vraagnommers (1.2.1 tot 1.2.5) in die ANTWOORDEBOEK neer, bv. 1.2.6 bankaankoopkoers.

betaling; slagspreuk; verlof; handelsmerk-produkverpakking; verlies aan kultuur; gedragskode vir toeriste; lewenstandaard; groenwassery

1.2.1 Hotelgaste kry komplimentêre (gratis) toiletware met die hotel se logo op in hulle kamers

1.2.2 Die woord/frase wat met 'n toerismemaatskappy verbind word

1.2.3 Die tydperk waarin personeel met toestemming van die toerismebesigheid van die werk afwesig is

1.2.4 Opheffingsprogramme het 'n positiewe invloed op die plaaslike gemeenskap deur hulle ... te verbeter.

1.2.5 Loop slegs op duidelik gemerkte paadjies en wandelpaie (5 x 1) (5)

1.3 Kies die korrekte woord(e) uit dié wat tussen hakies gegee word. Skryf slegs die woord(e) langs die vraagnommers (1.3.1 tot 1.3.5) in die ANTWOORDEBOEK neer, bv. 1.3.6 paspoort.

1.3.1 Die deelname aan programme wat (indringerplante verwyder/wilde voëls in hokke sit) is uitstekende aktiwiteite vir omgewingsbewuste toeriste.

1.3.2 Personeel van 'n reisagentskap wat 'n kinderhuis besoek om interaksie met die kinders te hê, is 'n voorbeeld van (finansiële/niefinansiële) ondersteuning.

1.3.3 Om gaste by 'n akkommodasie-instelling na die beste van hulle vermoë te help, is die (diensfooi/optrede) wat van werknemers verwag word.

1.3.4 Deur op jou voete te dink om 'n kliënt se klagte op te los, vereis (professionele oordeel/onbeskofte gedrag).

1.3.5 Persoonlike higiëne sal (liggaamsreuke/geestesgesondheid) onder beheer hou. (5 x 1)

(5)

1.4 Kies 'n wêreldgebeurtenis uit KOLOM A wat by die beskrywing in KOLOM B pas. Skryf slegs die letter (A–G) langs die vraagnommers (1.4.1 tot 1.4.5) in die ANTWOORDEBOEK neer, bv. 1.4.6 H.

KOLOM A		KOLOM B	
1.4.1	Tour de France	A	wêreldberaad oor klimaatsverandering
1.4.2	Formule 1	B	internasionale tennistoernooi
1.4.3	Wimbledon	C	internasionale motorsportwedren
1.4.4	Olimpiese Spele	D	wêreldfietsrygebeurtenis
1.4.5	COP27	E	multisport-wêreldgebeurtenis
		F	internasionale gholfstoernooi
		G	Wêreldbeker-netbaltoernooi

(5 x 1)

(5)

1.5 Die horlosies hieronder toon die tye van verskillende stede regoor die wêreld. Dit is 12:00 in die middag in Londen.

Pas die tye op die horlosies **A** tot **E** hieronder, by die stede wat 1.5.1 tot 1.5.5 genommer is. Skryf slegs die letter langs die vraagnommer neer, bv. 1.5.6 F.

LET WEL: Moenie DBT in ag neem nie.

TYE REGOOR DIE WÊRELD

A **LONDEN** **E**

B **C** **D**

[Bron: Eksaminator se eie bron]

1.5.1 Moskou (+3)

1.5.2 Rio De Janeiro (-3)

1.5.3 Johannesburg (+2)

1.5.4 New York (-5)

1.5.5 Sydney (+10)

(5 x 1)

(5)

TOTAAL AFDELING A:

40

AFDELING B: KAARTWERK EN TOERBEPLANNING; BUITELANDSE VALUTAVERHANDELING

VRAAG 2

Bestudeer die inligting hieronder en beantwoord die vrae wat volg.

WÊRELD ONDER-20-BYEENKOMS – CALI, COLOMBIË – 2022	
	<p>Atletiek Suid-Afrika (+2) het 'n span met 47 lede na die Wêreld O/20-Atletiekbyeenkoms in Cali, Colombië (-5) geneem. Die Suid-Afrikaanse span het van die land se opwindendste jong atlete in baan- en veldnommers ingesluit. Een van hierdie opkomende sterre is Lythe Pillay, wat die 400 m goud gewen het en die wêreld juniorkampioen geword het. Die Suid-Afrikaanse span het 'n totaal van 5 medaljes huis toe gebring, wat hulle in die algehele 5de posisie geplaas het. Daar is geen direkte vlugte tussen Johannesburg en Cali, Colombië nie.</p> <p style="text-align: right;">[Aangepas uit www.worldathletics.org]</p>

2.1 2.1.1 Voltooi die profiel van Lythe Pillay volgens die tabel hieronder.

(a)	Nasionaliteit	
(b)	Ouderdomsgroep	
(c)	Spesiale belangstelling	

(3)

2.1.2 Die atlete het reisdokumente vir die reis na die wêreldbyeenkoms nodig gehad.

Noem DRIE dokumente wat hulle vir die besoek aan Colombië nodig gehad het.

(3)

2.1.3 Gee EEN reisverwante toestand waaraan die atlete moontlik met hulle aankoms in Colombië gely het.

(2)

2.1.4 Gee 'n definisie vir die reisverwante toestand wat in VRAAG 2.1.3 geïdentifiseer is.

(2)

2.1.5 Die nagevolge van die reisverwante toestand wat in VRAAG 2.1.3 geïdentifiseer is, kon tydens die vlug verminder word.

Verduidelik EEN manier waarop die nagevolge verminder kon word.

(2)

2.1.6 Die span het advies oor gesondheid- en veiligheidsvoorsorgmaatreëls tydens hulle besoek aan Colombië ontvang.

Gee:

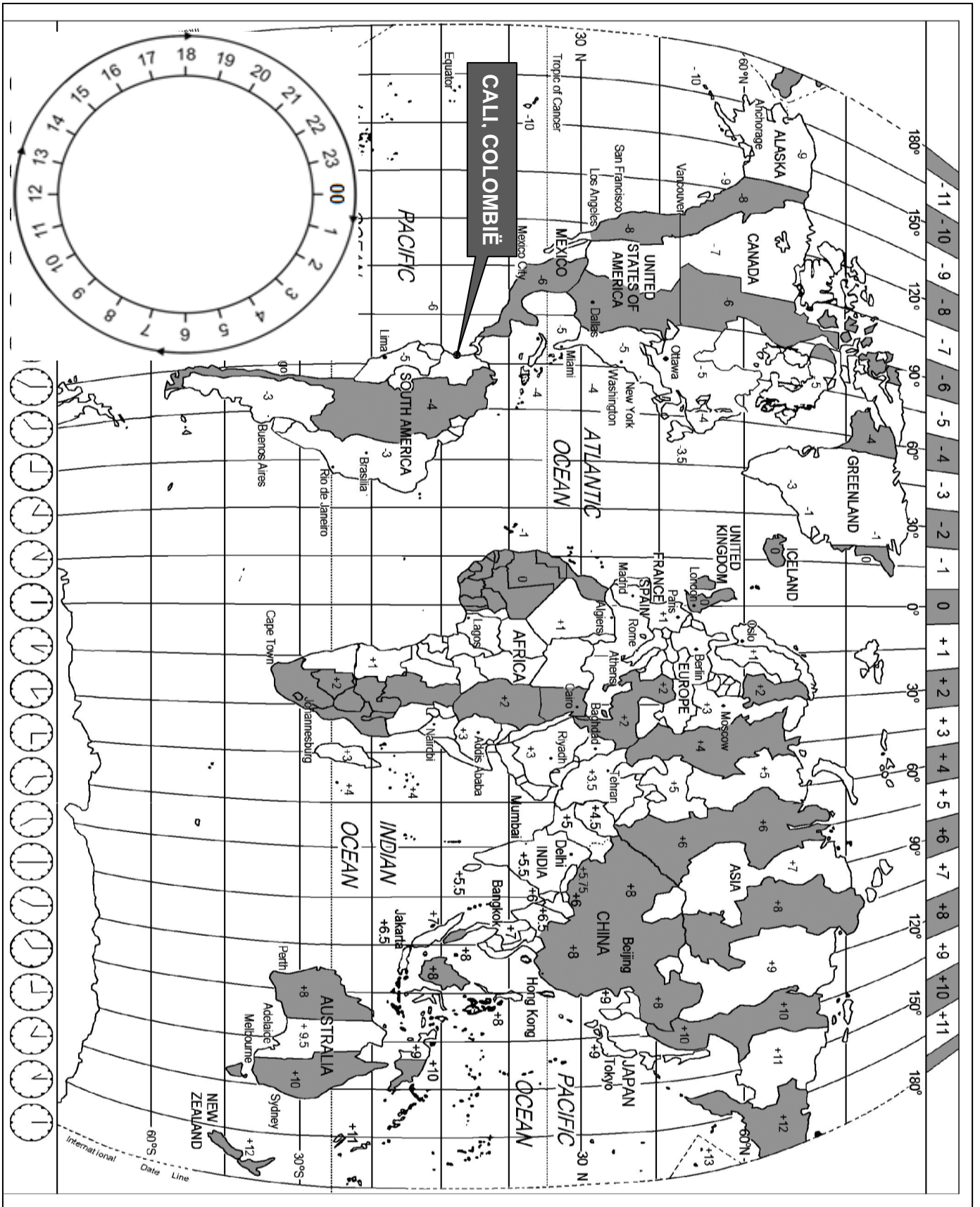
(a) EEN gesondheidsvoorsorgmaatreël

(2)

(b) EEN veiligheidsvoorsorgmaatreël

(2)

2.2 Bestudeer die Wêreldtydsonekaart en die vuginligting hieronder en beantwoord die vrae wat volg.

DIE ATLETE SE REIS VANAF JOHANNESBURG NA CALI VIA FRANKFURT
--

Vertrek

JOHANNESBURG, Suid-Afrika na **FRANKFURT**, Duitsland

Tyd en datum in Johannesburg: 18:00 op 15 Julie 2022

Vliegtyd: Johannesburg na Frankfurt: 11 ure

Lugdiens: Lufthansa

VIA**In transito**

FRANKFURT, Duitsland

Aankomstyd in Frankfurt: 04:00

Tyd in transito: 2 ure

Vertrektyd: 06:00

NA**Aankoms**

CALI, Colombië

Vliegtyd vanaf Frankfurt na Cali: 12 ure

- 2.2.1 Bereken die tyd en datum in Frankfurt, Duitsland toe die span uit Suid-Afrika vertrek het. (4)
- 2.2.2 Die span was *in transito* in Frankfurt.
Verduidelik die term *in transito*. (2)
- 2.2.3 Bereken die tyd en datum van die span se aankoms in Cali, Colombië. (4)
- 2.2.4 Bereken die totale duur (in uur) van die span se reis vanaf Johannesburg na Cali. (2)

2.3 Voor die span na Suid-Afrika terugkeer, het hulle 'n paar aandenkings by die belastingvrye winkels op die lughawe in Colombië gekoop. Van die items het die volgende ingesluit:

AANDENKINGS UIT COLOMBIË	
 <p>Colombiaanse koffie</p>	 <p>Plaaslike kunshandwerk</p>
<p>Waarde: R30 000</p> <p>Goud-/Diamantjuweliersware</p>	 <p>1 liter van die plaaslike nasionale drank, bekend as Aguardiente</p>

[Bron: www.gpsmycity.com]

2.3.1 Verduidelik die term *belastingvry*. (2)

2.3.2 Gee die doeanekanaal waardeur hulle moes beweeg met hulle aankoms in Suid-Afrika. (2)

2.3.3 Verduidelik EEN rede vir die span se keuse in VRAAG 2.3.2. (2)

2.4 Noem die regeringsdepartement wat vir Doeane en Aksyns op lughawens verantwoordelik is. (2)

[36]

VRAAG 3

Bestudeer die inligting hieronder en beantwoord die vrae wat volg.

LAASTE EERBETOON AAN DIE KONINGIN	
<p>Anne Mayer van Durban was vir baie jare 'n aanhanger van koningin Elizabeth II. Toe sy die nuus van die koningin se afsterwe hoor, het Anne besluit om as 'n laaste eerbetoon na Londen te reis. Haar reis het vyf dae (vier nagte) geduur.</p> <p>Sy het 'n totale begroting van R50 000 vir die reis gehad:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Retoervliegkaartjie: R11 905 • Treinvervoer in Londen: R185 • Akkommodasie per nag (slegs kamer): R1 060 	
[Bron: Eksaminator se eie bron]	

- 3.1 3.1.1 Bereken, in rand, die totale koste van haar reis na Londen. (3)
- 3.1.2 Gee EEN ander noodsaaklike item (iets waarsonder Anne nie kan oorleef nie) wat nie by die begroting hierbo ingesluit is nie. (2)
- 3.2 Bestudeer die buitelandsevalutakoers-tabel hieronder en beantwoord die vrae wat volg.

BUITELANDSEVALUTAKOERS-TABEL		
GELDEENHEID	BAK	BVK
Euro	17.01	18.18
Britse pond	19.50	20.69
Australiese dollar	11.26	12.40

[Bron: www.nedbank.co.za]

- 3.2.1 Gee die valutakodes vir die volgende: (3)
- (a) Euro
- (b) Britse pond
- (c) Australiese dollar
- 3.2.2 Anne het R30 000 op die OR Tambo Internasionale Lughawe omgeruil om vir haar ander uitgawes in Londen voorsiening te maak. (3)
- Bereken die bedrag wat Anne ontvang het in die geldeenheid wat in Londen gebruik word.
- 3.2.3 Toe Anne teruggekeer het huis toe, het sy £177 oorgehad wat sy by 'n plaaslike Suid-Afrikaanse bank omgeruil het. (3)
- Bereken die bedrag wat sy in rand ontvang het. (3)

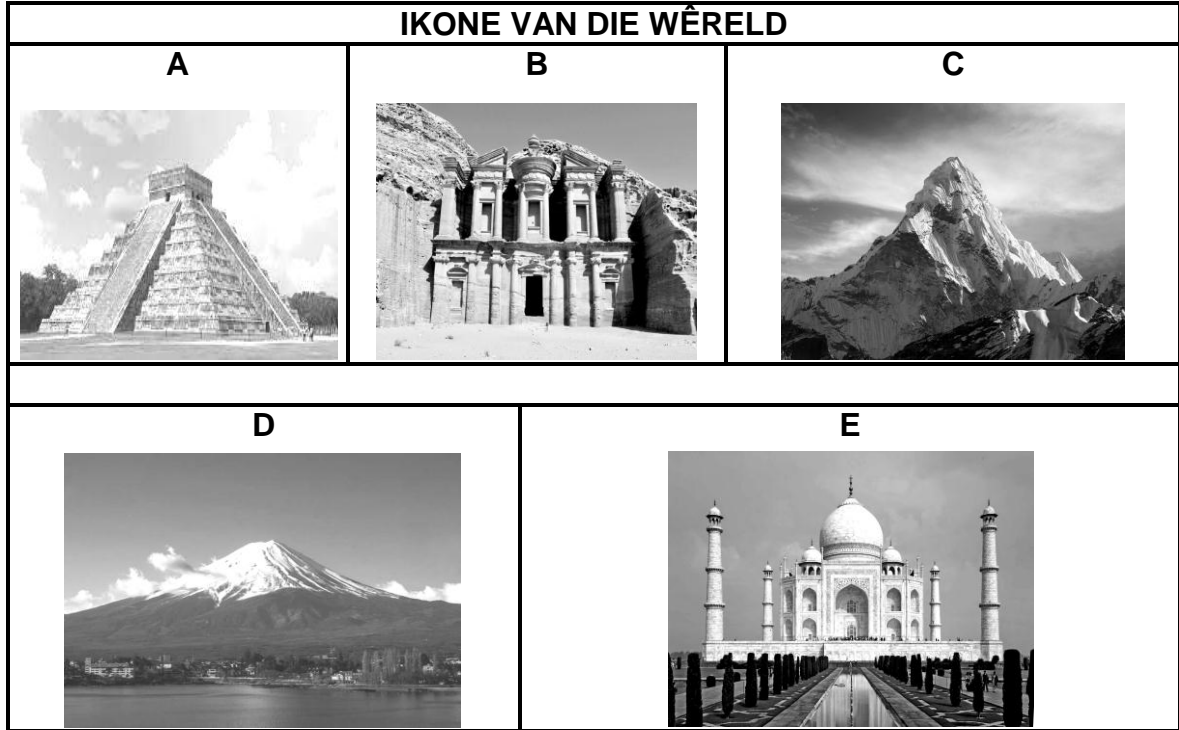
[14]

TOTAAL AFDELING B: 50

AFDELING C: TOERISMEBESIENSWAARDIGHEDEN; KULTUUR- EN ERFENISTOERISME; BEMARKING

VRAAG 4

4.1 Verwys na die wêreldikone hieronder en beantwoord die vraag wat volg.

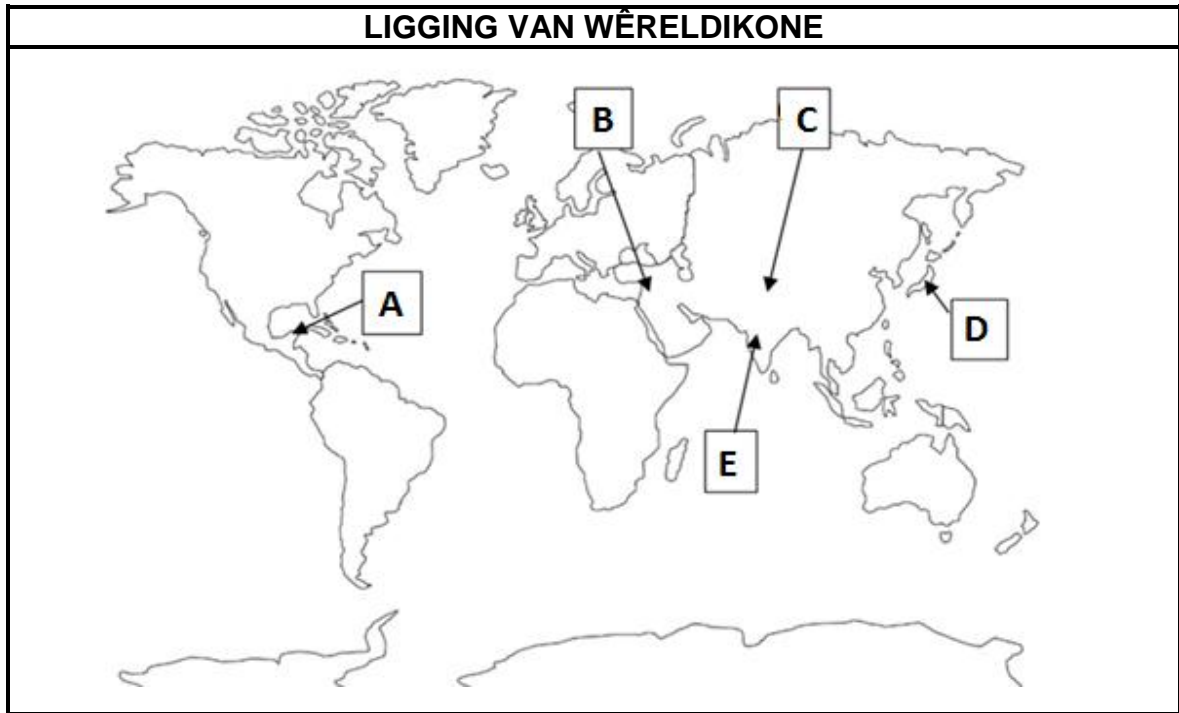
[Bron: www.britannica.com]

Identifiseer die wêreldikone wat **A** tot **E** in die tabel hierbo gemerk is.

Skryf slegs die naam van die ikoon langs die letter in die ANTWOORDEBOEK neer, bv. F Groot Muur van China.

(5)

4.2 Bestudeer die kaart hieronder en beantwoord die vraag wat volg.

[Aangepas uit www.freeworldmaps.net]

Verwys na die wêreldkaart hierbo en identifiseer die lande waar die wêreldikone in VRAAG 4.1 geleë is.

Skryf die naam van die land onder die korrekte opskrif neer.

LIGGING OP DIE KAART	NAAM VAN DIE LAND
A	
B	
C	
D	
E	

(5)

4.3 Verwys na die inligting oor die windmeulens hieronder en beantwoord die vrae wat volg.

KINDERDIJK – 'N UNESCO WÊRELDERFENISTERREIN	
	<p>'n Windmeulkompleks, soos Kinderdijk, word slegs in hierdie streek in die wêreld aangetref. Die terrein wys die kenmerke wat aan hierdie tegnologie gekoppel word – reservoirs (opgaardamme), pompstasies, dyke, administrasiegeboue en 'n reeks windmeulens wat bewaar is.</p> <p>[Aangepas uit www.boatbiketours.com]</p>

4.3.1 Gee die naam van die land waar die windmeulens in Kinderdijk geleë is. (2)

4.3.2 Bespreek TWEE redes waarom hierdie attraksie as 'n wêreldikoon beskou word. (4)

4.4 Bestudeer die inligting hieronder en beantwoord die vrae wat volg.

RESENSIES OOR BESOEKE AAN KINDERDIJK	
<p>Voorbeeld van 'n resensie</p>	<p>Dit was 'n wonderlike ervaring om die pragtige omgewing te bewonder.</p>
<p>Resensie 1</p>	<p>Baie vriendelike, hulpvaardige personeel in die geskenkwinkel en koffiewinkel. ★★★★★</p>
<p>Resensie 2</p>	<p>Die roomys kos 1 euro per skep wat 'n goeie prys vir 'n bederf-item by 'n toeriste-attraksie is. Volgende keer sal ons die hele gesin en 'n paar van ons vriende saambring. ★★★★★</p>
<p>Resensie 3</p>	<p>'n Heerlike gesinsuitstappie. Dit het gehelp dat al die toerbote opritte vir rolstoelgebruikers gehad het. Baie netjiese, goedversorgde en veilige plek. ★★★★★</p>

[Aangepas uit www.bbc.com/news/blogs]

4.4.1 (a) Identifiseer die resensienommer wat toeriste met spesiale behoeftes sal aanmoedig om die attraksie te besoek. (1)

(b) Gee EEN voorbeeld in die resensie om jou antwoord op VRAAG 4.4.1(a) te staaf. (2)

4.4.2 Noem DRIE ander faktore in die resensie wat tot die sukses van die attraksie op die vorige bladsy bydra. (3)

4.5 Verwys na die inligtingsgrafika hieronder en beantwoord die vrae wat volg.

BESOEK AAN DIE WINDMEULENS																	
<div style="display: flex; align-items: center;"> <div style="border: 1px solid black; border-radius: 50%; width: 30px; height: 30px; display: flex; align-items: center; justify-content: center; margin-right: 10px;">A</div> <div> <p>Beste maande om die windmeulens by Kinderdijk te besoek</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; text-align: center;"> <tr> <td style="padding: 5px;">Januarie</td> <td style="padding: 5px;">Februarie</td> <td style="padding: 5px;">Maart</td> <td style="padding: 5px;">April</td> <td style="padding: 5px;">Mei</td> <td style="padding: 5px;">Junie</td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">Julie</td> <td style="padding: 5px;">Augustus</td> <td style="padding: 5px;">September</td> <td style="padding: 5px;">Oktober</td> <td style="padding: 5px;">November</td> <td style="padding: 5px;">Desember</td> </tr> </table> </div> </div>						Januarie	Februarie	Maart	April	Mei	Junie	Julie	Augustus	September	Oktober	November	Desember
Januarie	Februarie	Maart	April	Mei	Junie												
Julie	Augustus	September	Oktober	November	Desember												
<div style="display: flex; align-items: center;"> <div style="border: 1px solid black; border-radius: 50%; width: 30px; height: 30px; display: flex; align-items: center; justify-content: center; margin-right: 10px;">B</div> <div> <p>Gewilde tye wat toeriste op 'n Vrydag besoek</p> <p style="text-align: center;">Spitstye</p> </div> </div>																	
<div style="display: flex; align-items: center;"> <div style="border: 1px solid black; border-radius: 50%; width: 30px; height: 30px; display: flex; align-items: center; justify-content: center; margin-right: 10px;">C</div> </div>			<p>KINDERDIJK</p> <ul style="list-style-type: none"> 60 permanente inwoners 600 000 toeriste per jaar 1 : 10 000 #massatoerisme 														

[Aangepas uit www.besttime2travel.com]

4.5.1 Gee EEN rede waarom April tot September in **A** die beste maande is om Kinderdijk te besoek. (2)

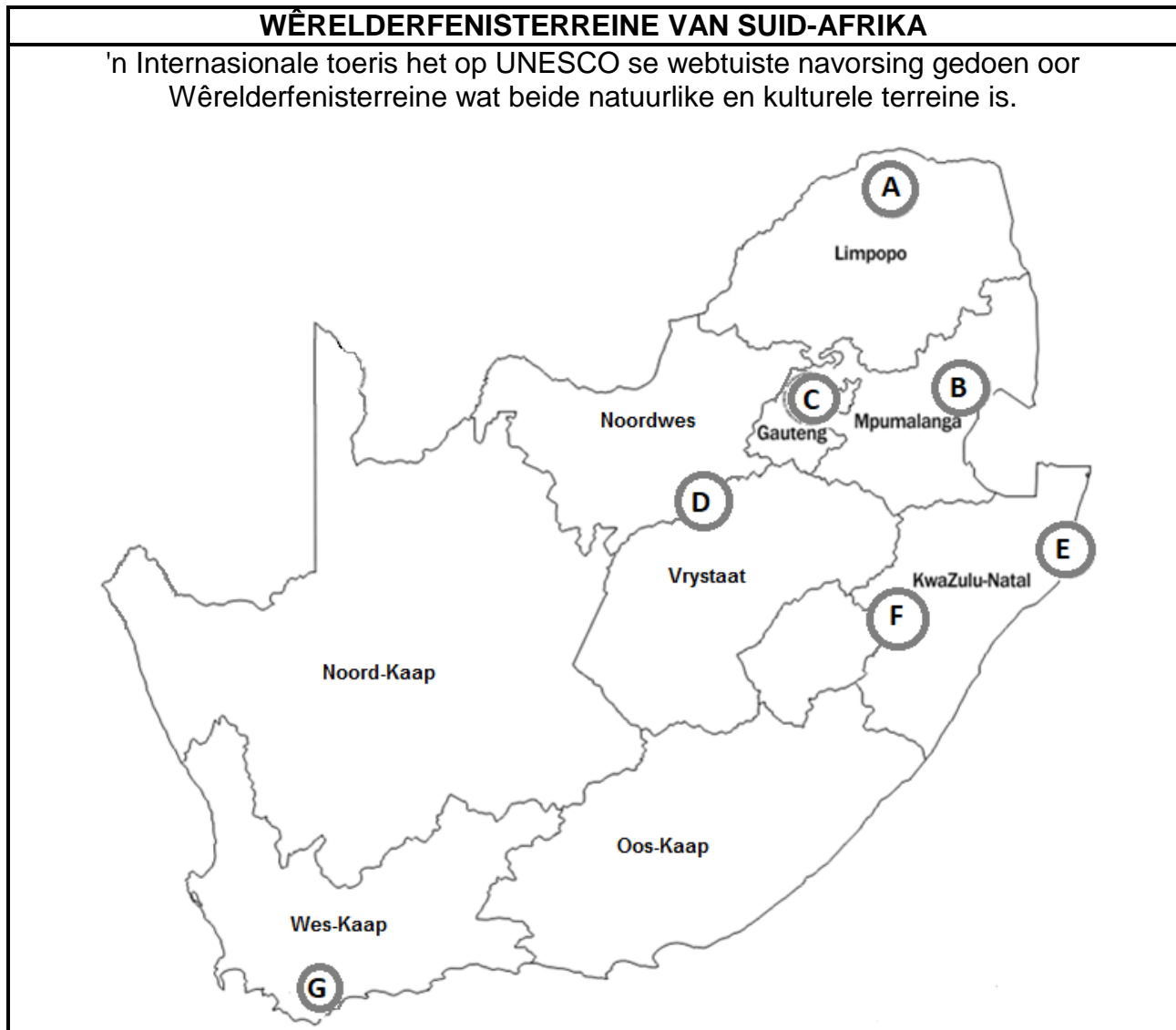
4.5.2 Verwys na **B**.

Stel tye voor wat toeriste die windmeulens moet besoek om oorvol besoektye te vermy. (2)

- 4.5.3 Identifiseer EEN eienskap uit **C** wat die sukses van die windmeulens as 'n toeriste-atraksie aandui. (2)
- 4.5.4 (a) Verduidelik die betekenis van *1 : 10 000 #massatoerisme* (2)
- (b) Bespreek EEN negatiewe invloed op die inwoners van Kinderdijk as gevolg van die konsep wat in VRAAG 4.5.4 (a) verduidelik is. (2)
- [32]**

VRAAG 5

Bestudeer die inligting oor sommige van die Wêrelderfenisterreine in Suid-Afrika hieronder en beantwoord die vrae wat volg.

[Aangepas uit www.pinterest.com]

- 5.1 Verwys na die kaart hierbo en identifiseer die Wêrelderfenisterrein wat al langs die grens van Suid-Afrika en 'n buurland strek. (2)
- 5.2 Verduidelik waarom die terrein wat in VRAAG 5.1 geïdentifiseer is, verskillende tipes toeriste sal lok. (2)
- 5.3 5.3.1 Behalwe vir die provinsie waarin die terrein in VRAAG 5.1 geleë is, stel EEN ander provinsie voor waar die toeris beide natuurlike en kulturele Wêrelderfenisterreine sal aantref. (2)
- 5.3.2 Verduidelik EEN rede waarom die natuurlike terrein in die provinsie wat in VRAAG 5.3.1 geïdentifiseer is, Wêrelderfenisstatus het. (2)

[8]

VRAAG 6

Verwys na die prent hieronder en beantwoord die vrae wat volg.

WÊRELDREISMARK/'WORLD TRAVEL MARKET' 2023	
<ul style="list-style-type: none"> - 180 sprekers - 78 kontak-sessies - 100 lande wat deelneem - 6 579 geskeduleerde vergaderings 	

[Aangepas uit www.wtm.com]

- 6.1 Identifiseer die stad waar die WTM Afrika in April 2023 gehou is. (2)
- 6.2 SA Toerisme gebruik hierdie gebeurtenis in Suid-Afrika as 'n bemarkingsplatform. Die gebeurtenis berei SA Toerisme voor op toekomstige bemarkingsinisiatiewe in ander lande.
Stem jy met die stelling hierbo saam? (Ja/Nee)
Gee EEN rede vir jou antwoord. (2)
- 6.3 Skryf 'n paragraaf en bespreek DRIE redes waarom hierdie gebeurtenis as 'n uitstekende geleentheid beskou word vir toerismeprodukeienaars om hulle teikenmarkte te vergroot.
Jou bespreking moet DRIE van die vier kolpunte in die prent insluit. (3 x 2) (6)

[10]

TOTAAL AFDELING C: 50

AFDELING D: TOERISMESEKTORE; VOLHOUBARE EN VERANTWOORDELIKE TOERISME

VRAAG 7

Bestudeer die lugdiensinligting hieronder en beantwoord die vrae wat volg.

WERK IN DIE LUGDIENSBEDRYF

Die lugdiensbedryf is 'n prettige werksplek, veral wanneer jy in jou twintigs is. Lugdienste bied wonderlike reisgeleenthede, om die wêreld te sien en verskillende kulture te ervaar.

Werk volgens 'n maandelikse tydrooster. Jy moet stiptelik wees.

'n Bemanningsvergadering voor 'n plaaslike of internasionale vlug.

Bemanningslede kwalifiseer vir lugdienskaartjies teen afslagpryse.

'n Verpligte jaarlikse mediese ondersoek.

Jy moet buigsaam wees en nuwe slaappatrone aanleer.

Opleiding word dwarsdeur die jaar verskaf.

Daar is jaarliks 'n teoretiese en praktiese eksamen.

Om vriendelik te wees en passasiers met respek te behandel, is belangrik. Om hofflik, behulpsaam en professioneel te wees, vorm deel daarvan om 'n bemanningslid te wees.

[Aangepas uit www.flysaa.com]

- 7.1 Gee EEN rede waarom die mense in die foto almal dieselfde uniform dra. (2)
- 7.2 7.2.1 Noem die dokument wat deur die lugdiens saamgestel word, waar die basiese diensvoorwaardes oor pligte en stiptelikheid aan die kajuitbemanning gegee word. (2)
- 7.2.2 Noem die kategorie in die dokument wat in VRAAG 7.2.1 gegee is, waar lugdienskaartjies teen afslagpryse vir bemanningslede gebied word. (2)
- 7.3 7.3.1 Kies die korrekte frase tussen hakies.
Om passasiers professioneel te behandel, kan as (beëindiging van diens/etiese diens) beskou word. (2)
- 7.3.2 Verduidelik EEN rede vir jou antwoord op VRAAG 7.3.1. (2)
- 7.4 Bespreek TWEE redes waarom daar van lugdienspersoneel vereis word om elke jaar werkverwante eksamens te slaag. (4)

[14]

VRAAG 8

Lees die inligting hieronder en beantwoord die vrae wat volg.

RHINO RIDGE LODGE EN ORGANIESE GROEN SPA 'N FTT-GESERTIFISEERDE BESIGHEID	
	
<p>Daar is 'n welstandsentrum by die lodge, die Organiese Groen Spa, waar gaste die uitsig oor die Afrika-bosveld uit die behandelingskamers kan geniet. Renosters, kameelperde, olifante of sebras kan tydens 'n behandeling gesien word.</p> <p>Die spa gebruik slegs natuurlike bestanddele wat deur plaaslike gemeenskappe uit die Afrikabos ge-oes word. Die professioneel opgeleide spaterapeute uit die plaaslike gemeenskap bied verskillende behandelings terwyl gaste die uitsig en ervaring geniet.</p>	

Die Rhino Ridge lodge is toegewyd om groen te word.	
	Verwyder enkelgebruik plastiek. Dit sluit die vervanging van plastiese waterbottels met herbruikbare glasbottels vir elke gas in.
	Belê in groot sonenergieplase in die omgewing.
	Skep mikro-ekonomieë in nabygeleë gemeenskappe om produkte en dienste aan die lodge te verskaf.
	Skenk kos aan voedingskemas by nabygeleë crèches (kleuterskole).
	Bedien slegs seekos wat volhoubaar gevang word.

[Aangepas uit www.rhinoridge.co.za]

- 8.1 'n Gas betaal vir 'n behandeling by die welstandsentrum.
- Identifiseer die pilaar van volhoubare toerisme vir ELK van die volgende aspekte gedurende die behandeling:
- 8.1.1 Slegs natuurlike bestanddele word vir die behandelings gebruik. (2)
- 8.1.2 Die terapeute wat die behandeling aanbied, word uit die plaaslike gemeenskap in diens geneem. (2)
- 8.2 As deel van die Organiese Groen Spa se korporatiewe maatskaplike belegging (KMB), wil hulle graag aan die gemeenskap teruggee.
- Stel EEN KMB-inisiatief voor wat die spa aan die plaaslike gemeenskap kan bied. (2)
- 8.3 Stel TWEE maniere voor hoe die waterbottel-beleidstuk by die lodge tot volhoubare afvalbestuur kan bydra. (4)
- 8.4 Gebruik die inligting en gee EEN voorbeeld van die aankoop van plaaslike goedere by die lodge. (2)
- 8.5 Bespreek EEN inisiatief van die lodge om die invloed van die huidige elektrisiteitskrisis te verminder. (2)
- 8.6 Volgens 'Fair Trade Tourism' (FTT) moet 'n gesertifiseerde toerismebedryf soos Rhino Ridge Lodge, die FTT-beginsels toepas. Dit moet ook in hulle missie (geskrewe hoofdoel of doelwitte) sigbaar wees en deur hulle werknemers toegepas word.
- Ontwikkel 'n missie (van nie meer as een sin nie) vir die Rhino Ridge Lodge wat 'Billike Seggenskap', een van die 6 FTT-beginsels, reflekteer. (2)
- [16]**
- TOTAAL AFDELING D: 30**

AFDELING E: PLAASLIKE, STREEKS- EN INTERNASIONALE TOERISME; KOMMUNIKASIE EN KLIENTEDIENS

VRAAG 9

9.1 Lees die inligting hieronder en beantwoord die vrae wat volg.

2023 WÊRELD-TAFELTENNISTOERNOOI FINAAL DURBAN, SUID-AFRIKA	
	
<p>Die wêreld het in Mei 2023 op die sonnige Durban, Suid-Afrika, toegesak. Hierdie stad het vanaf 22 tot 28 Mei 2023 gasheer gespeel vir die Wêreld-tafeltennistoernooi by die Durban Internasionale Konferensiesentrum. Dit was die eerste keer sedert 1939 dat die toernooi in Afrika aangebied is.</p> <p>Ongeveer 400 spelers uit 227 lande is deur verteenwoordigers van hulle onderskeie lande vergesel. Die toernooi het 'n groot invloed op die ekonomie van Durban, KwaZulu-Natal en Suid-Afrika as 'n geheel gehad.</p> <p>'Ons is meer as gereed om gasheer vir die wêreld te speel!' het e-Thekwini se uitvoerende burgemeester, Mxolisi Kaunda, in afwagting op die Wêreld-tafeltennistoernooi gesê.</p> <p style="text-align: right;">[Aangepas uit www.tabletennis.co.za]</p>	

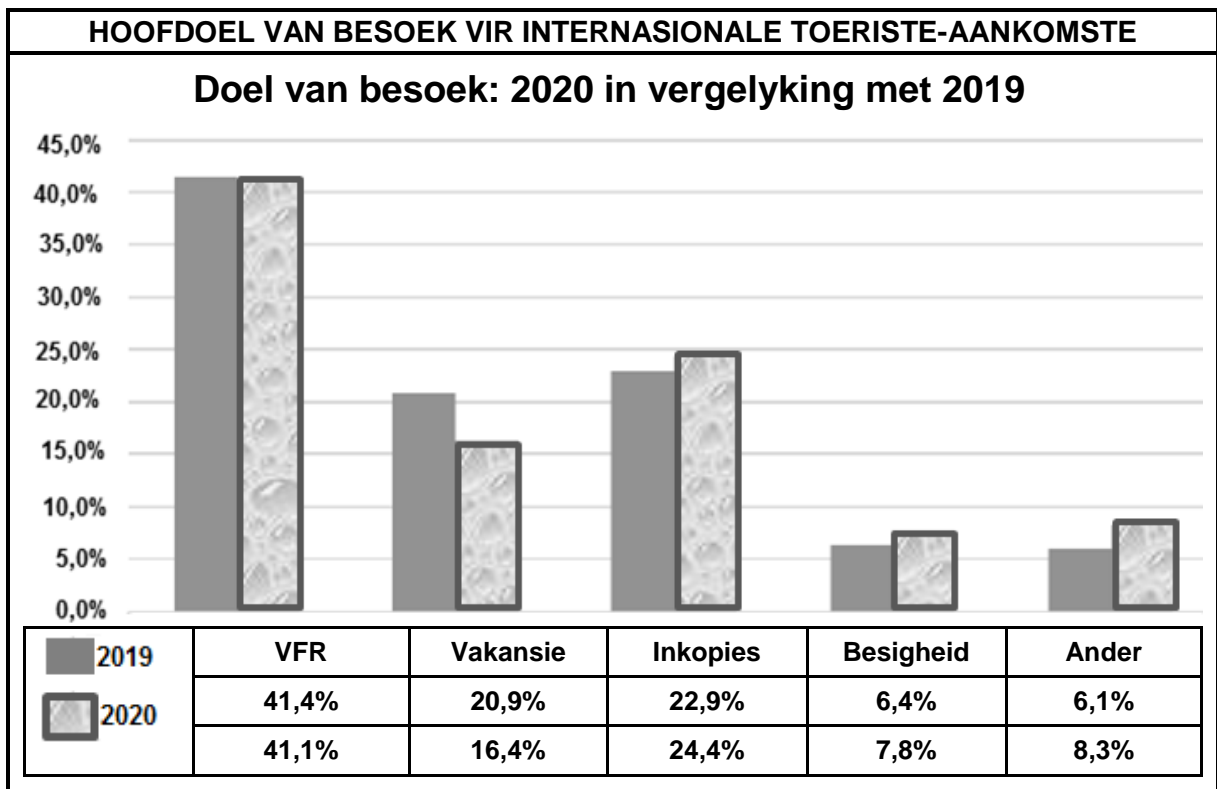
- 9.1.1 Gee EEN rede waarom die Wêreld-tafeltennistoernooi as 'n wêreldgebeurtenis beskou kan word. (2)
- 9.1.2 Verduidelik TWEE redes waarom Durban 'n ideale plek vir die toernooi was. (4)
- 9.1.3 Gee TWEE positiewe invloede wat die toernooi op Durban se ekonomie gehad het. (4)

9.2 Bestudeer die inligting hieronder en beantwoord die vrae wat volg.

ORKAAN IAN – SEPTEMBER 2022 VLOEDE VANAF FLORIDA TOT IN SUID-CAROLINA	
<p>Sanibel-eiland se deurgangsroete voor Orkaan Ian</p> 	<p>Deurgangsroete: Paaie en brûe wat die eilande met die vasteland by Florida verbind</p>
	
<p>Sanibel-eiland se deurgangsroete ná Orkaan Ian</p>	
DIE LANG PAD NA HERSTEL VIR TOERISME	
<p>Orkaan Ian was 'n dodelike en verwoestende orkaan wat wydverspreide skade regoor die Verenigde State van Amerika, veral in die state Florida en Suid-Carolina, veroorsaak het.</p> <p>Orkaan Ian het hoofsaaklik vloed, as gevolg van swaar reën en sterk winde van tot 250 km/h tot gevolg gehad. Miljoene mense is sonder elektrisiteit gelaat en baie was genoodsaak om op die dakke van hulle huise skuiling te soek.</p> <p>Sanibel-eiland, bekend vir unieke vakansie-ervarings, het onder erge vloed deurgeloop en hulle deurgangsroete het inmekaargestort, wat toegang tot die gemeenskap van 6 300 mense afgesny het. Al die hotelle en restaurante is heeltemal verwoes. Orkaan Ian word as die dodelikste storm beskou wat die VSA sedert 1935 getref het.</p>	
<p>[Aangepas uit www.en.wikipedia.org]</p>	

- 9.2.1 Identifiseer die soort onvoorsiene gebeurtenis in die inligting op die vorige bladsy. (2)
- 9.2.2 Noem die TWEE natuurkragte wat die meeste verwoesting aan toerisme-infrastruktuur in Florida en Suid-Carolina veroorsaak het. (2)
- 9.2.3 Noem TWEE maniere hoe skade aan die deurpad 'n invloed op toerisme na die eilande kan hê. (4)

9.3 Bestudeer die grafiek hieronder en beantwoord die vrae wat volg.

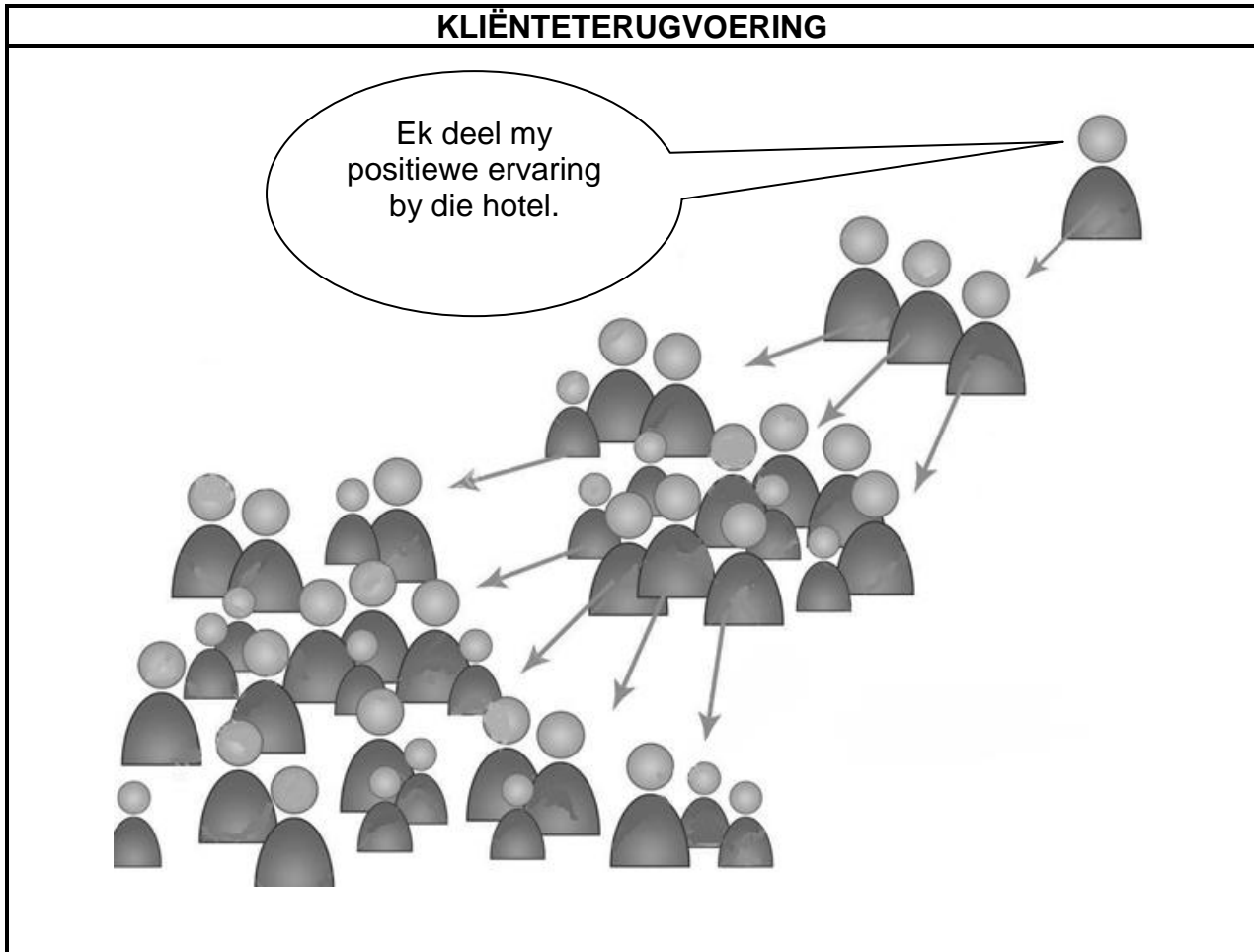

[Bron: SAToerisme Prestasieverslag, Januarie-Desember 2020]

- 9.3.1 Gee die hoogste persentasie inkomende internasionale toeriste na Suid-Afrika in die 2019/2020-tydperk. (2)
 - 9.3.2 Afgesien van VFR, gee die doel van besoek wat die hoogste persentasie besoekers in 2020 ontvang het. (2)
 - 9.3.3 Gee EEN rede waarom die doel van besoek wat in VRAAG 9.3.2 geïdentifiseer is, so 'n hoë persentasie inkomende besoekers gehad het. (2)
- [24]**

VRAAG 10

Bestudeer die inligting hieronder en beantwoord die vrae wat volg.

[Bron: www.dreamstime.com]

- 10.1 Identifiseer die metode wat gebruik is om kliëntetevredenheid te deel. (2)
- 10.2 Noem TWEE maniere waarop die metode in VRAAG 10.1 'n positiewe invloed op die hotel sal hê. (4)

[6]

TOTAAL AFDELING E: 30
GROOTTOTAAL: 200